

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko W. Towarzystwu Koszykówki Sportowej Spółki Akcyjnej o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 listopada 2010 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 21 maja 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 21 maja 2010 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę kasacyjną powoda M. K. od wyroku tego Sądu z dnia 10 lutego 2010 r. jako nienależycie opłaconą. Wskazał, że opłata, którą należy wnieść nie, zależy od wskazanej w skardze wartości 16.815 zł i odpowiadającej jej opłacie podstawowej w kwocie 30 zł, lecz z art. 35 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst – Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) wynika, że właściwe opłacenie skargi kasacyjnej wymaga uiszczenia opłaty stosunkowej. Zważył, że wyrokiem objętym skargą oddalono apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 21 października 2009 r. oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy

oraz że w sprawie tej Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 4 lutego 2009 r. ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 67.256,64 zł, a także w orzeczeniu oddalającym apelację nakazał pobrać nieuiszczoną część opłaty od apelacji w kwocie 3.333 zł.

W zażaleniu powód zarzucił naruszenie art. 383 k.p.c. w związku z art. 45 k.p. „przez uznanie, że nie przysługuje mu prawo do zmiany powództwa” oraz art. 23¹ k.p.c. „przez przyjęcie, że zmiana roszczenia z żądania przywrócenia do pracy na żądanie zasądzenia odszkodowania stosownie do art. 45 k.p. nie pociąga za sobą zmiany wartości przedmiotu sporu”. Podniósł, że do prawomocnego zakończenia sprawy pracownik może dokonać wyboru roszczenia i w miejsce przywrócenia do pracy zażądać odszkodowania, więc skoro złożył oświadczenie o takiej zmianie roszczenia – inaczej niż przyjmuje Sąd Okręgowy – wartość przedmiotu sporu uległa zmianie i nie wynika już z wartości jednorocznego wynagrodzenia, lecz wyłącznie z dochodzonej kwoty odszkodowania. Skarga kasacyjna została więc opłacona odpowiednio do tej kwoty opłatą podstawową w kwocie 30 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 35 ust. 1 zdanie drugie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w sprawach z zakresu prawa pracy, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych (od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia) opłatę stosunkową. Rodzaj koniecznej opłaty zależy od wartości przedmiotu sporu, toteż jeżeli wartość przedmiotu sporu określona według reguł art. 19 i nast. k.p.c. przekracza wskazaną kwotę, to od pism procesowych podlegających opłacie pobiera się opłatę stosunkową, niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2006 r., II PZ 34/06, OSNP 2007 Nr 19-20, poz. 282, z dnia 23 listopada 2006 r., II PZ 43/06, OSNP2007 Nr 23-24, poz. 353, z dnia 17 lipca 2008 r., II PZ 14/08, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono już uwagę, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie może być wyższa od wartości przedmiotu sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1996 r., I CKN 21/96, OSNC 1997 Nr 4, poz. 42), przy czym podkreślono, że o wysokości wartości przedmiotu sporu decyduje całe dochodzone w pozwie "roszczenie główne", natomiast pojęcie "przedmiot zaskarżenia" użyto w kodeksie na określenie zakresu zaskarżenia orzeczenia ("w całości lub w części"). Niezbędne jest więc uwzględnienie, że przedmiot zaskarżenia jest - w istocie - zawsze ten sam, a różny może być jedynie zakres, w jakim zapadłe w sprawie rozstrzygnięcie jest kwestionowane; czy środek wnosi się od całego rozstrzygnięcia, czy też zaskarża się jedynie określoną jego część. Konsekwencją tego jest to, że tożsamość zakresu rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i w skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność oznaczenia w skardze kasacyjnej "wartości przedmiotu zaskarżenia" w kwocie innej niż poprzednio w apelacji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97, OSNC 1997 Nr 10, poz. 162, postanowienie z dnia 17 stycznia 1997 r., I PKN 59/96, OSNAPUS 1997 Nr 17, poz. 315).

Zmiana przedmiotu sporu i jego wartości następuje oczywiście na skutek zmiany powództwa (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2009 r., I PZP 1/09, OSNP 2009, Nr 23-24, poz. 304) i wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia decydująca o dopuszczalności kasacji może być różna od wartości przedmiotu sporu oznaczonej w pozwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1997 r., I CZ 169/97, OSNC 1998 Nr 6, poz. 97), jednak w toku tej sprawy, od czasu wydania postanowienia o ustaleniu wartości przedmiotu sporu przez Sąd drugiej instancji, przedmiot sporu nie uległ zmianie; niezmiennie odpowiada wartości roszczenia o przywrócenie do pracy, co wyraźnie podkreślił Sąd w wyroku orzekającym o oddaleniu apelacji, stwierdzając, że zgłoszone w toku postępowania apelacyjnego żądanie „przywrócenia terminu do zmiany powództwa na odszkodowanie w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia” było niedopuszczalne ze względu na ograniczenia wynikające z art. 383 k.p.c. Wskazał trafnie, że zgodnie z tym przepisem, przedmiotem rozpoznania przez sąd drugiej instancji może być tylko to, co było przedmiotem rozpoznania sądu pierwszej instancji, a to oznacza, iż zmiana powództwa z roszczenia o przywrócenie do pracy

na roszczenie o odszkodowanie jest możliwa tylko do czasu zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji.

Wynika stąd, że określone w skardze kasacyjnej jako przedmiot zaskarżenia roszczenie o odszkodowanie nie było materiałą postępowania i orzeczenia apelacyjnego. Uwzględniając to Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ k.p.c.).